

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ЯК СКЛАДНИК ПРОФЕСІЙНОГО СТАНОВЛЕННЯ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ СОЦІАЛЬНОЇ СФЕРИ

УДК 37.01:378.147

DOI: 10.12958/2227-2747-2025-2(189)-37-44

Василенко Олена Миколаївна,

кандидат педагогічних наук, доцент,

в. о. завідувача кафедри соціальної роботи і соціальної педагогіки

Хмельницького національного університету,

м. Хмельницький, Україна.

vasilenko.dm@ukr.net

<https://orcid.org/0000-0003-4935-0258>

Для цитування: Василенко О. М. Академічна доброчесність як складник професійного становлення майбутніх фахівців соціальної сфери. *Освіта та педагогічна наука*. 2025. № 2(189). С. 37–44. DOI: [https://doi.org/10.12958/2227-2747-2025-2\(189\)-37-44](https://doi.org/10.12958/2227-2747-2025-2(189)-37-44).

References (стандарт APA): Vasylenko, O. M. (2025). Akademichna dobrochesnist yak skladnyk profesiinoho stanovlennia maibutnix fakhivtsiv sotsialnoi sfery [Academic Integrity as a Component of the Professional Development of Future Social Workers]. *Osvita ta pedahohichna nauka – Education and Pedagogical Sciences*, 2(189), 37–44. DOI: [https://doi.org/10.12958/2227-2747-2025-2\(189\)-37-44](https://doi.org/10.12958/2227-2747-2025-2(189)-37-44) [in Ukrainian].

Постановка проблеми. Діяльність фахівців соціальної сфери є надзвичайно важливою для функціонування соціально орієнтованого суспільства. Соціальна робота визнана та поважається в усьому світі, тому психосоціальну допомогу й підтримку різним верствам населення повинні надавати соціальні працівники, які володіють високими особистими та професійними якостями. Серед них ключове місце займають чесність, справедливість та відповідальність.

Під час навчання в закладах вищої освіти (ЗВО) майбутні соціальні працівники мають здобувати необхідні компетенції, що включають навички академічної доброчесності. Це невід’ємний складник їхньої якісної підготовки як конкурентоспроможних фахівців. Вони повинні орієнтуватися на загальнолюдські цінності та здійснювати свою діяльність на прин-

ципах чесності, справедливості, довіри, порядності та поваги до праці інших, а також уміти нести відповідальність за результати своєї роботи.

В епоху інтернету та цифрових технологій, коли інформація стала загальнодоступною, майбутнім фахівцям соціальної сфери важливо навчитися правильно використовувати її для опанування нових знань та розвитку необхідних умінь і навичок. Для цього вони повинні бути добре обізнаними з культурою академічної доброчесності та системою внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності у своєму ЗВО.

Аналіз актуальних досліджень. Розгляду сутності поняття «академічна доброчесність» присвячено наукові дослідження О. Василенко, К. Зозулі, Є. Потапчука, В. Ромакіна, О. Семенов та ін. Питання необхідності забезпечення академічної доброчесності в науково-освітній діяльності ЗВО висвітлено в працях І. Доценко, М. Рябенко, О. Слободянюк, І. Тодорової, М. Ячменик.

Академічну доброчесність як складник професійного становлення й розвитку професійної компетентності майбутніх фахівців розглянуто в студіях Г. Андрощук, В. Візнюк, В. Калініченко, А. Козинець, І. Мірошниченко, Д. Сопової, К. Шапунової, С. Ягодзінського та інших науковців.

Так, зокрема, Д. Сопова зазначає, що майбутні педагоги, навчаючись у ЗВО, намагаються уникнути відповідальності за недоброчесні вчинки, знайти виправдання чи пояснення своєї поведінки, щоб уникнути почуття сорому та провини. Дослідниця стверджує, що майбутні педагоги повинні усвідомлювати, що порушення принципів академічної доброчесності призводить до великої кількості негативних наслідків і в майбутньому шкодить професійній репутації (Сопова, 2018).

На думку Г. Андрощук, академічна доброчесність є основою духовної цілісності, морального образу майбутнього фахівця. До переліку компетенцій майбутнього педагога належать: уміння бути чесними та відповідальними; здатність з повагою ставитись до думок і почуттів інших людей; уміння дотримуватися норм академічної поведінки. Усі ці компетенції, як уважає авторка, становлять сутність поняття академічної доброчесності майбутнього педагога (Андрощук, 2015).

Аналізуючи дослідження вітчизняних науковців, доходимо висновку, що питання необхідності оволодіння культурою академічної доброчесності майбутніми соціальними працівниками як складника їхнього професійного становлення майже не розглядається в сучасних наукових працях, що й зумовило вибір теми нашої розвідки.

Мета статті – схарактеризувати особливості забезпечення академічної доброчесності в українських ЗВО та визначити необхідність до-

тримання академічної доброчесності майбутніми соціальними працівниками як складника їхнього професійного становлення.

Методологія та методи дослідження. У дослідженні використано загальнонаукові методи: аналіз і синтез (для вивчення особливостей забезпечення академічної доброчесності в українських ЗВО); логічного аналізу (для з'ясування мотивації дотримання здобувачами вищої освіти академічної доброчесності); описовий (для обґрунтування можливостей для побудови успішної професійної кар'єри майбутніми фахівцями соціальної сфери, які дотримуються академічної доброчесності).

Виклад основного матеріалу.

В умовах сучасних викликів, які постають перед системою вищої освіти в Україні, що пов'язано здебільшого із зростанням масштабів поширення недоброчесної поведінки здобувачами та викладачами, важливу роль відіграє забезпечення академічної доброчесності в науково-освітній діяльності ЗВО. В основі поняття «академічна доброчесність» закладено основні етичні якості майбутніх фахівців: довіра, повага, сумління, порядність, справедливість, відповідальність, сміливість та мужність.

Нормативно-правові засади забезпечення академічної доброчесності в освітніх закладах нашої держави відображено в таких офіційних документах: Національній доктрині розвитку освіти, Національній стратегії розвитку освіти в Україні на період до 2021 року, Законі України «Про авторське право і суміжні права», Законі України «Про освіту» та Законі України «Про вищу освіту».

Так, зокрема, у Законі України «Про освіту» (стаття 42) зазначено, що *академічна доброчесність* – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень (Закон України, 2017).

Також у Законі України «Про освіту» за- уважено, що «...за порушення академічної доб-

рочесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої *академічної відповідальності*: повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо); повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми; відрахування із закладу освіти (крім осіб, які здобувають загальну середню освіту); позбавлення академічної стипендії; позбавлення наданих закладом освіти пільг з оплати навчання» (Закон України, 2017).

Проблема забезпечення академічної доброчесності є однією з актуальних проблем сучасної науково-освітньої діяльності ЗВО України та зарубіжних країн. Оскільки саме ЗВО є активним учасником соціальних відносин у системі центрів освіти і культури, то на нього покладаються дуже важливі функції. Так, у Законі України «Про вищу освіту» зазначено, що основним завданням ЗВО є участь у забезпеченні суспільного та економічного розвитку держави, зокрема, через формування людського капіталу, а також формування особистості шляхом виховання, утвердження в учасників освітнього процесу моральних цінностей, громадянської позиції та відповідальності. Вони мають зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства тощо (Про вищу освіту: Закон України).

Як бачимо, держава покладає на ЗВО відповідальність за подальший розвиток громадян, суспільства та країни загалом. Але, як зазначає І. Доценко, на сьогоднішній день принципи академічної доброчесності здебільшого сприймаються людьми як щось абстрактне, що існує в теорії, але майже не використовується на практиці. Тому у ЗВО дотримання академічної доброчесності полягає найчастіше в забороні здобувачам вищої освіти і науково-педагогічним працівникам безвідповідально використовувати чужі напрацювання, видаючи їх за власні. Також за порушення академічної доброчесності у ЗВО визначений порядок покарання за плагіат, списування, хабарництво тощо (Доценко, 2022).

На думку І. Доценко, таке бачення питання забезпечення академічної доброчесності

у ЗВО є дуже вузьким, оскільки суть його вирішення полягає у світоглядно-ціннісній площині. Тому виховання базових цінностей і втілення їх у поведінці здобувачів вищої освіти створює базу їхнього відповідального поводження, визначає їхні цінності поза межами ЗВО (Доценко, 2022).

Одним з важливих складників внутрішньої системи забезпечення якості освіти у ЗВО є університетська система забезпечення академічної доброчесності. Саме ця система визначає загальноприйняті світовою спільнотою стандарти здійснення освітньої та наукової діяльності здобувачами вищої освіти і науково-педагогічними працівниками ЗВО на основі етики академічних взаємин. А академічна доброчесність, своєю чергою, впливає не лише на якість вищої освіти, але й на забезпечення ефективної діяльності ЗВО, їх динамічного розвитку відповідно до визначеної місії та цінностей цих закладів (Доценко, 2022).

Відповідно до чинних вимог законодавства ЗВО мають право самостійно впроваджувати політику академічної доброчесності. Тому в закладі має бути сформований *кодекс академічної доброчесності* на етапі розвитку його академічної культури та формалізації етичних норм і традицій. У кодексі академічної доброчесності повинні бути висвітлені правила та норми етичної поведінки всіх учасників освітнього процесу, щоб покращити їхню обізнаність та унормувати процедури розгляду різних академічних переступів (Слободянюк, 2019).

На думку І. Доценко, ЗВО повинні самостійно виявляти та відкрито критикувати порушення академічної доброчесності і викладачами, і здобувачами вищої освіти. Для цього мають бути розроблені інструменти моніторингу й розгляду виявлених випадків академічної недоброчесності та запроваджені заходи для попередження їх появи.

Важливим чинником реалізації принципів академічної доброчесності є створення у ЗВО *етичних комісій або комісій з питань етики*. Ці комісії мають бути створені як незалежні органи, які діють при ЗВО. До їх членів повинні входити

представники студентського самоврядування, науково-педагогічні працівники, керівники структурних органів ЗВО. Головною метою діяльності комісій з питань етики має бути сприяння дотриманню етичних принципів і стандартів та розв'язання етичних конфліктів між членами університетської спільноти, а також нагляд та контроль за дотриманням етичних і академічних аспектів забезпечення якості вищої освіти (Доценко, 2022).

Зауважимо, що одними з головних суб'єктів забезпечення академічної доброчесності в освітньому середовищі ЗВО є здобувачі вищої освіти як учасники освітнього процесу й особлива соціальна спільнота, яка бере активну участь у науково-дослідних роботах, конференціях, виставках, олімпіадах, конкурсах, що проводяться у ЗВО.

Також здобувачі вищої освіти є учасниками обговорень та вирішення різноманітних питань удосконалення освітнього процесу, діяльності органів самоврядування, науково-дослідної роботи тощо. Тому успішність навчальної, наукової та інших видів діяльності здобувачів вищої освіти як повноправних суб'єктів залежить не лише від їхньої власної активності, але й від створення адміністрацією ЗВО необхідних умов. Однією з цих умов, на думку М. Рябенко, є впровадження курсу «Основи академічного письма» та інших освітніх компонентів, що спрямовані на формування академічної доброчесності у здобувачів вищої освіти (Рябенко, 2019).

Науковці І. Мірошніченко та В. Калініченко наголошують на тому, що дотримання здобувачами вищої освіти академічної доброчесності є не просто вимогою для одержання диплома про вищу освіту, але й важливим складником їхнього професійного становлення, розвитку їхніх моральних якостей тощо. У сучасному світі академічна доброчесність є фундаментальним складником успіху фахівців будь-яких галузей знань (Мірошніченко, Калініченко, 2024).

Оскільки професійна репутація фахівців значною мірою залежить від їхніх особистісних і професійних якостей, професійної етики, то випускники, які мають високий рівень довіри і доброчесності, користуються повагою з боку робо-

тодавців і колег. Це відкриває їм більше можливостей для побудови успішної кар'єри. А порушення етичних норм у професійній діяльності може не лише зашкодити кар'єрі фахівця, але й призвести до серйозних негативних наслідків (догана, санкції, втрачена репутація тощо). Тому дотримання академічної доброчесності майбутніми фахівцями сприяє їхньому відповідальному ставленню до своїх обов'язків і прийняття рішень.

І. Мірошніченко та В. Калініченко стверджують, що дотримання принципів академічної доброчесності сприяє не тільки академічному успіху, але й формує фундаментальні професійні компетенції, які є цінними в будь-якій галузі. Ці фахові компетенції є основою для успішної професійної діяльності та сприяють розвитку особистості як компетентного та етичного фахівця (Мірошніченко, Калініченко, 2024).

В. Візнюк вважає, що в процесі фахової підготовки майбутніх фахівців важливим є вдосконалення їхньої професійної компетентності завдяки саморозвитку, що включає неперервний процес самоосвіти та базується на дотриманні академічної доброчесності. Це можливо досягти шляхом упровадження лекційних і практичних занять з дисципліни «Культура академічної доброчесності», які спрямовані на формування знань у здобувачів вищої освіти про нормативні вимоги і принципи академічної доброчесності, а також розвитку їхніх навичок використання цифрових технологій при оформленні цитувань у текстах наукових досліджень (Візнюк, 2022).

Аналіз наукових праць дозволяє стверджувати, що академічна доброчесність є складником професійного становлення й розвитку професійної компетентності майбутніх фахівців, зокрема й соціальних працівників, адже на основі норм етики, культури поведінки в стосунках з іншими, принципів академічної доброчесності у фахівців соціальної сфери розвиваються не лише вміння швидко та ефективно вирішувати складні завдання, але й формується здатність до критичного мислення, креативності, когнітивної гнучкості, емоційного інтелекту, комунікації, міжособистісної взаємодії та співробітництва.

Розглядаючи стиль поведінки соціального працівника, зумовлений його особистісними якостями, ціннісними орієнтаціями та інтересами, Л. Хоменко-Семенова робить висновок про вирішальний вплив цього стилю на систему відносин, яку фахівець формує не тільки з клієнтами, але й зі своїми колегами, підлеглими, керівництвом. Дослідниця вважає, що до особистісних якостей соціального працівника повинні належати: відповідальність, принциповість, спостережливість, комунікабельність, тактовність, інтуїція, адекватна самооцінка та оцінка інших, здатність до самоосвіти, оптимістичність, мобільність, гнучкість, гуманістична спрямованість, терпимість тощо. Авторка стверджує, що оскільки соціальна робота орієнтована на людину, тому така діяльність можлива тільки на партнерському рівні. Клієнт має не боятися довірити соціальному працівнику свої особисті проблеми й переживання. З огляду на це, робота з клієнтом можлива лише за умови, коли між ним і соціальним працівником виникає та зберігається чесність і довіра у стосунках (Хоменко-Семенова, 2013).

Отже, можемо зробити висновок, що доброчесна поведінка є складником професійного становлення й розвитку професійної компетентності майбутніх соціальних працівників. На нашу думку, саме доброчесність майбутнього соціального працівника визначає його внутрішню схильність до дотримання правил і принципів навіть за відсутності зовнішнього контролю.

Зауважимо, що, прийшовши навчатися на перший курс до Хмельницького національного університету (далі – ХНУ), майбутні соціальні працівники ознайомлюються з «Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у Хмельницькому національному університеті». Це Положення регламентує створення в закладі доброчесного академічного середовища для освітньої та наукової діяльності учасників освітнього процесу (Положення, 2022).

Також майбутні соціальні працівники ознайомлюються з «Кодексом академічної доброчесності», який визначає загальноприйняті стандарти

здійснення службових обов'язків працівниками та правила поведінки здобувачів вищої освіти з дотриманням основних моральних і правових норм академічної доброчесності (Кодекс, 2024).

Обов'язковою вимогою в університеті є підписання здобувачами вищої освіти «Декларації учасника освітнього процесу щодо дотримання академічної доброчесності». У цій Декларації майбутні соціальні працівники підтверджують те, що ознайомилися з «Положенням про систему забезпечення академічної доброчесності у ХНУ» та «Кодексом академічної доброчесності учасників освітнього процесу ХНУ» і зобов'язуються дотримуватися їх вимог під час освітнього процесу, проведення наукової діяльності, виконання інших функцій тощо (Кодекс, 2024). Отже, дотримання академічної доброчесності майбутніми фахівцями соціальної сфери, які навчаються в ХНУ, розглядається вже не тільки як їхнє бажання, а як їхній професійний обов'язок.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Академічна доброчесність – ключовий елемент у забезпеченні якості вищої освіти. Вона має ґрунтуватися на принципах чесності, відкритості та відповідальності, сприяючи вдосконаленню підготовки майбутніх фахівців. Для цього політика забезпечення якості вищої освіти повинна спиратися на відкриті та прозорі процедури дотримання академічної доброчесності. Це включає моніторинг розгляду порушень та накладення покарань на тих, хто проявляє академічну недоброчесність. Теоретичний аналіз наукових праць дозволяє зробити висновок, що академічна доброчесність є складником професійного становлення майбутніх фахівців соціальної сфери, адже на основі норм етики та принципів академічної доброчесності в них розвивається здатність до критичного мислення, креативності, когнітивної гнучкості тощо.

Перспективи подальших досліджень у цьому напрямі вбачаємо в розробці та обґрунтуванні науково-практичних порад майбутнім соціальним працівникам з оволодіння культурою академічної доброчесності.

Література

Андрощук Г. Авторське право і апропріація у мистецтві: межі доступного. *Інтелектуальна власність в Україні: науково-практичний журнал*. 2015. № 9. С. 13–20.

Візник В. В. Академічна доброчесність у контексті саморозвитку майбутнього педагога із використанням цифрових технологій. *Інноваційна педагогіка*. 2022. Вип. 50. Т. 2. С. 179–182. DOI: <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2022/50.2.35>

Доценко І. О. Академічна доброчесність у системі забезпечення якості вищої освіти. *Педагогічна освіта: теорія і практика*. 2022. Вип. 32. С. 31–42. DOI: <https://doi.org/10.32626/2309-9763.2022-32-31-42>

Кодекс академічної доброчесності учасників освітнього процесу Хмельницького національного університету. Хмельницький: ХНУ, 2024. URL: <https://khmnu.edu.ua/wp-content/uploads/normatyvni-dokumenty/ustanovchi/kodeks-akademichnoyi-dobrochesnosti-2023.pdf>

Мірошниченко І., Калініченко В. Академічна доброчесність як фундаментальна складова професійного становлення сучасних фахівців. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки*. 2024. Вип. 216. С. 230–237. DOI: <https://doi.org/10.36550/2415-7988-2024-1-216-230-237>

Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у Хмельницькому національному університеті. Хмельницький: ХНУ, 2022. 12 с. URL: <https://vzia.khmnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/5/pro-systemu-vnutrishnogo-zabezpechennya-yakosti-osvitnoyi-diyalnosti.pdf>

Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII: станом на 08.01.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>

Про освіту: Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>

Рябенко М. І. Суб'єкти формування академічної доброчесності в закладах вищої освіти. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2019. № 66. Т. 2.

С. 102–106. DOI: <https://doi.org/10.32840/1992-5786.2019.66-2.20>

Слободянюк О. До питання академічної доброчесності у вищій освіті: погляд експертів США та України. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. 2019. № 8(92). С. 23–33. DOI: <https://doi.org/10.24139/2312-5993/2019.08/023-033>

Сопова Д. Академічна доброчесність у системі професійної підготовки майбутнього педагога. *Неперервна професійна освіта: теорія і практика (Серія: Педагогічні науки)*. 2018. Вип. № 3-4(56-57). С. 52–56. DOI: <https://doi.org/10.28925/1609-8595.2018.3-4.5256>

Хоменко-Семенова Л. Професійний портрет соціального працівника сучасного типу. *Вісник Національного авіаційного університету. Серія: Педагогіка, Психологія*. 2013. № 4. С. 1–4. DOI: <https://doi.org/10.18372/2411-264X.4.10149>

References

Androshchuk, H. (2015). Avtorske pravo i apropiatsiia u mystetstvi: mezhi dostupnoho [Copyright and Appropriation in Art: the Limits of the Available]. *Intelektualna vlasnist v Ukraini: naukovo-praktychnyi zhurnal – Intellectual Property in Ukraine: a Scientific and Practical Journal*, 9, 13–20 [in Ukrainian].

Vizniuk, V. V. (2022). Akademichna dobrochesnist u konteksti samorozvytku maibutnoho pedahoha iz vykorystanniam tsyfrovyykh tekhnolohii [Academic Integrity in the Context of Future Teacher's Self-Development Using Digital Technologies]. *Innovatsiina pedahohika – Innovative Pedagogy*, 50(2), 179–182. DOI: <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2022/50.2.35> [in Ukrainian].

Dotsenko, I. O. (2022). Akademichna dobrochesnist u systemi zabezpechennia yakosti vyshchoi osvity [Academic Integrity in the Higher Education Quality Assurance System]. *Pedahohichna osvita: teoriia i praktyka – Teacher Education: Theory and Practice*, 32, 31–42. DOI: <https://doi.org/10.32626/2309-9763.2022-32-31-42> [in Ukrainian].

Kodeks akademichnoi dobrochesnosti uchasyukiv osvitnoho protsesu Khmelnytskoho

natsional-noho universytetu [Code of Academic Integrity for Participants in the Educational Process of Khmelnytskyi National University]. Khmelnytskyi: KhNU. Retrieved from <https://khmnu.edu.ua/wp-content/uploads/normatyvni-dokumenty/ustanovchikodeks-akademichnoyi-dobrochesnosti-2023.pdf> [in Ukrainian].

Miroshnychenko, I., & Kalinichenko, V. (2024). Akademichna dobrochesnist yak fundamentalna skladova profesiinoho stanovlennia suchasnykh fakhivtsiv [Academic Integrity as a Fundamental Component of the Professional Development of Modern Specialists]. *Naukovi zapysky – Scientific Notes*, 216, 230–237. DOI: <https://doi.org/10.36550/2415-7988-2024-1-216-230-237> [in Ukrainian].

Polozhennia pro systemu vnutrishnoho zabezpechennia yakosti osvitnoi diialnosti ta yakosti vyshchoi osvity u Khmelnytskomu natsionalnomu universyteti [Regulations on the System of Internal Quality Assurance of Educational Activities and Quality of Higher Education at Khmelnytskyi National University]. Khmelnytskyi: KhNU. Retrieved from <https://vzia.khmnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/5/pro-systemu-vnutrishnogo-zabezpechennya-yakosti-osvitnoyi-diyalnosti.pdf> [in Ukrainian].

Pro vyshchu osvitu: Zakon Ukrainy vid 01.07.2014 r. № 1556-VII: stanom na 08.01.2025 [On higher education: Law of Ukraine of 01.07.2014 No. 1556-VII: as of 08.01.2025]. (2014). *zakon.rada.gov.ua*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> [in Ukrainian].

Pro osvitu: Zakon Ukrainy vid 05.09.2017 r. № 145-VIII [On Education: Law of Ukraine of 05.09.2017 No. 145-VIII]. (2017). *zakon.rada.gov.ua*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> [in Ukrainian].

Riabenko, M. I. (2019). Subiekty formuvannia akademichnoi dobrochesnosti v zakladakh vyshchoi osvity [Subjects of Academic Integrity Formation in Higher Education Institutions]. *Pedahohika formuvannia tvorchoi osobystosti u vyshchii i zahalnoosvitnii shkolakh – Pedagogy of Creative Personality Formation in Higher and Secondary*

Schools, 66(2), 102–106. DOI: <https://doi.org/10.32840/1992-5786.2019.66-2.20> [in Ukrainian].

Slobodianiuk, O. (2019). Do pytannia akademichnoi dobrochesnosti u vyshchii osviti: pohliad ekspertiv SShA ta Ukrainy [On the Issue of Academic Integrity in Higher Education: The View of US and Ukrainian Experts]. *Pedahohichni nauky: teoriia, istoriia, innovatsiini tekhnologii – Pedagogical Sciences: Theory, History, Innovative Technologies*, 8(92), 23–33. DOI: <https://doi.org/10.24139/2312-5993/2019.08/023-033> [in Ukrainian].

Sopova, D. (2018). Akademichna dobrochesnist u systemi profesiinoy pidhotovky maibutnoho pedahoha [Academic Integrity in the System of Professional Training of Future Teachers]. *Neperervna profesiina osvita: teoriia i praktyka (Serii: Pedahohichni nauky) – Continuing Professional Education: Theory and Practice (Series: Pedagogical Sciences)*, 3-4(56-57), 52–56. DOI: <https://doi.org/10.28925/1609-8595.2018.3-4.5256> [in Ukrainian].

Khomenko-Semenova, L. (2013). Profesiinyi portret sotsialnoho pratsivnyka suchasnoho typu [Professional Portrait of a Modern Type of Social Worker]. *Visnyk Natsionalnoho aviatsiinoho universytetu. Serii: Pedahohika, Psykholohiia – Bulletin of the National Aviation University. Series: Pedagogy, Psychology*, 4, 1–4. DOI: <https://doi.org/10.18372/2411-264X.4.10149> [in Ukrainian].

Василенко О. М. Академічна доброчесність як складник професійного становлення майбутніх фахівців соціальної сфери

У статті здійснено теоретичний аналіз проблеми забезпечення академічної доброчесності в закладах вищої освіти України. Проаналізовано нормативно-правові документи і праці науковців, у яких розглянуто поняття «академічна доброчесність» та проблему академічної відповідальності учасників освітнього процесу за порушення академічної доброчесності. Установлено, що в закладі вищої освіти має бути сформований кодекс академічної доброчесності, у якому повинні бути висвітлені правила та норми етичної поведінки всіх учасників

освітнього процесу. З'ясовано, що академічна доброчесність є складником професійного становлення майбутніх соціальних працівників, адже на основі норм етики, культури поведінки в стосунках з іншими, принципів академічної доброчесності в них розвиваються не лише вміння швидко та ефективно вирішувати складні завдання, але й формується здатність до критичного мислення, креативності, когнітивної гнучкості та міжособистісної взаємодії.

Розглянуто особливості внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності в Хмельницькому національному університеті, а також ті нормативно-правові документи, які регламентують забезпечення академічної доброчесності в навчальній і науковій діяльності майбутніх соціальних працівників.

Ключові слова: академічна доброчесність, учасники освітнього процесу, заклад вищої освіти, майбутні соціальні працівники, професійне становлення.

Vasylenko O. M. Academic Integrity as a Component of the Professional Development of Future Social Workers

The article provides a theoretical analysis of the issue of ensuring academic integrity in higher education institutions in Ukraine. It analyzes the regulatory and legal documents and works of scholars that address the concept of «academic integrity» and the issue of academic responsibility of participants in the educational process for violations of academic integrity.

It is established that a code of academic integrity should be developed in higher education institutions, which should outline the rules and norms of ethical behavior for all participants in the educational process. It has been determined that academic integrity is a component of the professional development of future social workers. Based on ethics, the culture of behavior in relationships with others, and the principles of academic integrity, students not only develop the ability to solve complex problems quickly and effectively but also cultivate critical thinking, creativity, cognitive flexibility, and interpersonal skills.

The article also considers the features of internal quality assurance in educational activities at Khmelnytsky National University, as well as the regulatory documents that govern academic integrity in the educational and scientific activities of future social workers.

Keywords: academic integrity, participants of the educational process, higher education institution, future social workers, professional development.

Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0)

